

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupený Mgr. Michalem Hrabovským, advokátem se sídlem Bystřice nad Pernštejnem, Pod Kaštany 245, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Hradci Králové**, se sídlem Horova 17, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 1. 2011, č. j. 31 Af 119/2010 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Dodatečným platebním výměrem ze dne 3. 11. 2009, č. j. 68506/09/263960602654, Finanční úřad ve Svitavách sdělil žalobci, že daň z nemovitostí za zdaňovací období roku 2009 se po dodatečném vyměření neodchyluje od jeho poslední známé daňové povinnosti. Žalobce podal dne 20. 11. 2009 proti dodatečnému platebnímu výměru odvolání, správce daně však řízení o odvolání rozhodnutím ze dne 30. 11. 2009, č. j. 73691/09/263960602654, zastavil z důvodu jeho nepřípustnosti. Žalobce podal dne 30. 12. 2009 proti rozhodnutí o zastavení řízení odvolání. Správce daně však řízení o odvolání rozhodnutím ze dne 10. 2. 2010, č. j. 8154/10/263960602654, zastavil, neboť žalobce v rozporu s výzvou správce daně nedoplnil náležitosti odvolání. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 15. 3. 2010 odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 2. 7. 2010, č. j. 4513/10-1400-606264.

Dne 3. 9. 2010 podal žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobu u Nejvyššího správního soudu, který ji usnesením ze dne 8. 9. 2010, č.j. Na 239/2010 – 7, postoupil věcně a místně příslušnému Krajskému soudu v Hradci Králové.

Žádostí ze dne 19. 11. 2010 požádal žalobce krajský soud o osvobození od soudního poplatku a ustanovení advokáta. Ke svým osobním, majetkovým a výdělkovým poměrům žalobce uvedl, že pracuje jako frézař a v 3. čtvrtletí roku 2010 dosáhl průměrného čistého měsíčního výdělku ve výši 17 327 Kč. Vedle toho má roční příjem z pronájmu zemědělské půdy ve výši 13 419 Kč. Vlastní dům postavený v roce 1936. Jiné hodnotnější movité či nemovité věci nevlastní. Pokud jde o závazky vůči třetím osobám, uvedl žalobce, že dluží 85 000 Kč Ing. K. F. z titulu půjčky. Vyživovací povinnosti ani jiné závazky žalobce nemá. Je rozvedený, žije však ve společné domácnosti s matkou, která je invalidní.

Krajský soud usnesením ze dne 24. 1. 2011, č. j. 31 Af 119/2010 - 37, rozhodl tak, že žalobci osvobození o soudního poplatku nepřiznal a zamítl návrh na ustanovení advokáta zástupcem žalobce. Krajský soud zároveň vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 2 000 Kč. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že s ohledem na deklarované příjmové a majetkové poměry je zřejmé, že žalobce nesplňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Zaplacení soudního poplatku nemůže ohrozit schopnost žalobce splácet dluhy. Žalobce podle krajského soudu netvrdil ani nedoložil, že zastoupení advokátem je nezbytné k ochraně jeho práv. Přitom poukázal na skutečnost, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. se zastoupení advokátem nevyžaduje.

Žalobce (stěžovatel) podal dne 3. 2. 2011 proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, kterou následně doplnil podáním ze dne 1. 3. 2011 a podáním ze dne 2. 5. 2011. Kasační stížnost opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před krajským soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil hmotné, sociální a zdravotní podmínky stěžovatele. V daném případě je podle jeho názoru třeba přihlédnout k novým okolnostem, které u něj nastaly po podání kasační stížnosti. Stěžovateli byl vydán posudek o invaliditě, který je podle jeho názoru „velmi kritický“. Stěžovatelův zdravotní stav mu zřejmě znemožní další výkon zaměstnání a tudíž se ocitne na hranici nouze a životního minima. Stěžovatel je nucen starat se i o svoji těžce nemocnou matku, přičemž náklady na léčbu obou dosahují závratné výše.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 5. 2011 stěžovatel poukázal na skutečnost, že Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích v právní věci sp. zn. 52 Ca 8/2009 přiznal stěžovateli osvobození od soudního poplatku a ustanovil mu zástupcem advokáta. O téže věci tedy rozhodly rozdílně dva senáty téhož soudu, což považuje za potenciálně rozporné s čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

V posuzované věci krajský soud při zkoumání majetkových poměrů nepřihlédl ke skutečnosti, že stěžovatelův dům vyžaduje nákladné opravy, které podle odhadu

stěžovatele dosahují výše 300 000 Kč. Při úvaze o tom, zda zaplacení soudního poplatku nemůže ovlivnit schopnost stěžovatele splácet jeho půjčku, pak krajský soud nezohlednil náklady právního zastoupení. Další pochybení krajského soudu spočívá podle stěžovatele v tom, že nezohlednil tvrzení a důkazy týkající se nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, v jehož důsledku bude nucen snížit svůj současný pracovní úvazek (pravděpodobně na polovinu). O nepříznivém zdravotním stavu stěžovatele svědčí i skutečnost, že stěžovateli byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Krajský soud nevzal v úvahu ani sociální poměry stěžovatele, zejména to, že žije se svojí 87letou matkou, která trpí roztroušenou sklerózou. Krajský soud neposoudil všechny stěžovatelem dokazované skutečnosti v jejich vzájemných souvislostech, čímž porušil zásadu volného hodnocení důkazů.

Podle stěžovatele není správný ani závěr krajského soudu, podle něhož stěžovatel netvrdil ani nedoložil, že zastoupení advokátem je nezbytné k ochraně jeho práv. Vzhledem k složitosti věci je zřejmé, že stěžovatel, který nemá právní vzdělání, nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi, aby mohl v řízení před soudem účinně hájit svá práva sám.

Součástí doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 5. 2011 učinil stěžovatel také návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na skutečnost, že kasační stížnost napadá usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz) nevyžadoval zaplacení soudního poplatku za tuto kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v rozsahu vymezeném v § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a neshledal kasační stížnost důvodnou.

Stěžovatel v prvé řadě uvedl, že v posuzovaném případě je třeba přihlédnout také ke skutečnostem, které u něj nastaly po vydání napadeného usnesení krajského soudu. Sdělil, že byl uznán invalidním pro invaliditu prvního stupně a rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 3. 2011, č. j. 580 728 0512, mu byl přiznán měsíční invalidní důchod ve výši 6 103 Kč. Vzhledem k tomu, že tyto skutečnosti stěžovatel nejen uplatnil, ale tyto skutečnosti rovněž objektivně nastaly až poté, co krajský soud vydal napadené rozhodnutí, musel se Nejvyšší správní soud v prvé řadě zabývat otázkou, zda lze v řízení o kasační stížnosti k těmto skutečnostem přihlédnout (§ 109 odst. 4. s. ř. s.). V této souvislosti je třeba připustit, že judikatura Nejvyššího správního soudu k této otázce není jednotná. Zatímco v rozsudku ze dne 12. 2. 2004, č. j. 2 Afs 21/2003 - 57, www.nssoud.cz, vyšel Nejvyšší správní soud z toho, že zákaz skutkových novot obsažený v § 109 odst. 4 s.

ř. s. nebrání Nejvyššímu správnímu soudu, aby přihlédl v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků ke změně majetkových poměrů stěžovatele, k níž došlo až po vydání rozhodnutí krajského soudu, a kvůli této změně také Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil, naopak v rozsudcích ze dne 28. 1. 2005, č. j. 7 Azs 348/2004 - 74, a ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 95/2005 - 43, dostupných na www.nssoud.cz, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí ve věci osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce je rozhodný skutkový stav, za kterého rozhodoval krajský soud, a nelze v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout ke skutečnostem, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí krajského soudu. Změní-li se poměry účastníka řízení, má možnost si podat novou žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

Vzhledem k uvedenému rozporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu by byl senát tohoto soudu v případě, že by řešení dané otázky bylo nezbytné pro jeho rozhodnutí o věci, povinen postoupit tuto věc k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu (§ 17 s. ř. s.). V nyní posuzovaném případě to však nutné není, neboť i kdyby Nejvyšší správní soud přihlédl ke stěžovatelem nově uplatňovaným skutečnostem, které nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí krajského soudu, nesvědčily by tyto skutečnosti ve prospěch, ale naopak v neprospěch stěžovatelovy žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Oproti majetkovým poměrům stěžovatele v době vydání napadeného usnesení mu byl totiž navíc přiznán invalidní důchod, čímž se zvýšil jeho měsíční příjem o 6 103 Kč. Stěžovatel sice uvedl, že v důsledku svého nepříznivého zdravotního stavu bude muset pravděpodobně snížit na polovinu svůj pracovní úvazek, nedoložil však, že u něj k takovému omezení pracovní doby skutečně došlo a že to ovlivnilo výši jeho mzdy. Samotné přiznání invalidního důchodu na výkon zaměstnání a výši mzdy nemá vliv. Pokud k takovému podstatnému snížení příjmu stěžovatele v průběhu dalšího řízení před krajským soudem dojde, bude mít možnost, jak již bylo řečeno, podat si novou žádost, o níž bude krajský soud povinen v takovém případě rozhodnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008, č. j. 3 Ads 43/2007 - 150, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud se dále zabýval stížními námitkami, kterými stěžovatel brojil proti závěrům krajského soudu o tom, že v daném případě nejsou naplněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odst. 2 platí v takovém případě stát.

Navrhovatel žádající o osvobození od soudních poplatků musí v prvé řadě osvědčit, že jsou v jeho případě splněny zákonem stanovené předpoklady. Ze znění § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že pro tento případ musí být kumulativně splněny dvě podmínky, kterými jsou (1.) nedostatek prostředků k zaplacení soudního poplatku na straně navrhovatele, a (2.) že nejde o návrh zjevně neúspěšný. Nezbytnými předpoklady pro ustanovení zástupce je pak (1.) kumulativní splnění obou uvedených podmínek pro osvobození od soudních poplatků a (2.) potřeba zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. Důkazní břemeno k doložení tvrzení o nedostatku prostředků k úhradě soudních poplatků a ostatních podmínek přitom nese navrhovatel (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 – 95, publikované pod č. 2163/2011 Sb.NSS, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publikované pod č. 537/2005 Sb.NSS).

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem krajského soudu, že v posuzované věci nebyly splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s) ani pro ustanovení zástupce (§ 35 odst. 8 s. ř. s). Vzhledem k tomu, že měsíční příjem stěžovatele před rozhodnutím krajského soudu přesahoval 18 400 Kč, stěžovatel podle názoru Nejvyšší správního soudu netrpí takovým nedostatkem prostředků, který by mu bránil v přístupu k soudu, a jeho příjmové a majetkové poměry mu umožňují nést náklady spojené s řízením o žalobě proti rozhodnutí žalovaného z vlastních prostředků.

Stěžovatel vytýkal krajskému soudu, že nezohlednil jeho nepříznivý zdravotní stav a skutečnost, že pečuje o svoji těžce nemocnou matku, s níž žije ve společné domácnosti. Z lékařských zpráv, které krajskému soudu předložil, skutečně vyplývá nepříznivý zdravotní stav stěžovatele a jeho matky. Tato okolnost nepochybně může v konkrétním případě negativně ovlivnit finanční poměry účastníka řízení a jeho možnost nést náklady řízení. Za této situace se proto krajský soud zcela správně zabýval otázkou, zda zdravotní stav stěžovatele a jeho matky neovlivnil jeho majetkové a příjmové poměry do té míry negativně, že by mu nedostatek prostředků bránil v přístupu k soudu. Krajský soud vyzval stěžovatele, aby vyčíslil a doložil zvýšené náklady související s jeho léčbou. Stěžovatel na základě této výzvy doložil krajskému soudu účtenky za nákup svých léků ve výši 1 182 Kč (krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl nesprávně částku 912 Kč). Předmětné účtenky byly vystaveny v průběhu prosince 2010, z jejich obsahu ovšem není zřejmé, zda se jedná o množství léků určené na jeden měsíc nebo na delší období. Stěžovatel předložil krajskému soudu též účtenku za nákup léků pro jeho matku ve výši 914 Kč. Ani v tomto případě však není zřejmé, zda se jedná o měsíční spotřebu léků. Navíc stěžovatel neuvedl ani to, zda jsou léky pro jeho matku hrazeny z prostředků jeho matky či zda je hradí sám, případně proč nemohou být tyto léky hrazeny z vlastních prostředků jeho matky. I kdyby však takto vyčíslené výdaje byly skutečnými měsíčními výdaji stěžovatele, nemohou ovlivnit jeho schopnost hradit náklady řízení před krajským soudem. Vezmeme-li v úvahu pravidelný měsíční příjem stěžovatele ve výši 17 327 Kč a vedle toho i roční příjem z pronájmu zemědělských nemovitostí ve výši 13 419 Kč, zůstává stěžovateli i po odečtení deklarovaných měsíční výdajů na nákup léků ve výši 2 000 Kč dostatečné množství peněžních prostředků k zaplacení soudního poplatku a případných nákladů na zastoupení advokátem.

Stěžovatel dále tvrdil, že se jeho dům nachází v havarijním stavu a vyžaduje nákladnou opravu. Výši vynaložených nákladů stěžovatel doložil fakturou ze dne 6. 12. 2010, podle níž zaplatil 8 000 Kč za opravu komínu a střešní krytiny. Podle potvrzení ze dne 14. 5. 2009 pak stěžovatel uhradil v roce 2009 za opravy komínu a střechy částku ve výši 8 200 Kč. Ani takto doložené výdaje na opravu domu však nejsou natolik vysoké, aby stěžovateli mohly bránit v zaplacení soudního poplatku a dalších nákladů řízení. V kasační stížnosti sice stěžovatel uvedl, že na opravu vlastního domu musí vytvořit finanční rezervu, jejíž minimální výši odhadl na 300 000 Kč, v tomto případě se ovšem jedná o tvrzené skutečnosti, které nenastaly až po vydání napadeného usnesení, ale které stěžovatel až po vydání napadeného usnesení uplatnil, ačkoliv tak mohl učinit již v řízení před krajským soudem. V takových případech se judikatura Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 9. 12. 2010, č. j. 1 As 81/2010 - 185, www.nssoud.cz) shoduje na tom, že k takto opožděně uplatněným skutečnostem Nejvyšší správní soud vzhledem k § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout nemůže.

Podle stěžovatele nezohlednil krajský soud předpokládané náklady právního zastoupení, které jsou vyšší než soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že výše smluvní odměny advokáta není narozdíl od mimosmluvní odměny stanovena závazným právním předpisem, a může se proto lišit v závislosti na tom, kterého advokáta si účastník řízení zvolí. Úkony advokáta v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zpravidla zahrnují převzetí a přípravu zastoupení, písemné podání soudu a zastupování při soudním jednání, případně též další poradu s klientem. Smluvní odměna advokáta v soudním řízení v takovém případě zpravidla přesáhne zákonem stanovenou výši soudního poplatku za podání žaloby. Nelze však přisvědčit stěžovateli, že by pro něj tyto služby byly z hlediska jeho uvedeného příjmu finančně zcela nedostupné. Lze také jistě ve většině případů s daným advokátem dohodnout, aby částka za zastupování nebyla v plné výši hrazena předem současně se zaplacením soudního poplatku, ale aby byla rozložena do více plateb či splátek. Je proto třeba souhlasit s názorem krajského soudu, že prostředky stěžovatele postačují jak na zaplacení soudního poplatku, tak i na hrazení nákladů na zastoupení v řízení před krajským soudem.

Jak Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 24. 4. 2009, č. j. 4 Ads 3/2009 - 66, www.nssoud.cz, podstatou osvobození od soudních poplatků, jakož i oprávnění žádat o ustanovení zástupce na náklady státu, je ochrana účastníka před negativními dopady do jeho ústavně zaručených práv, v tomto případě do práva na soudní ochranu a na přístup k soudu. Smyslem tohoto institutu není kompenzovat navrhovateli diskomfort způsobený jistou finanční zátěží spojenou se soudním řízením, ale garantovat přístup k soudu. Majetkové a příjmové poměry stěžovateli nebrání v přístupu k soudu.

Nejvyšší správní soud se nemůže ztotožnit ani se stížní námitkou, podle níž krajský soud neposoudil stěžovatelem tvrzené skutečnosti v jejich vzájemné souvislosti. Krajský soud se vypořádal se všemi již uvedenými skutečnostmi, přičemž dospěl k závěru, že ani ve svém souhrnu nemohou tyto okolnosti znemožnit stěžovateli přístup k soudu. Nejvyšší správní soud se s tímto názorem krajského soudu ztotožnil a shledal z tohoto důvodu tuto stížní námitku nedůvodnou.

Vzhledem k tomu, že v daném případě nebyla naplněna podmínka nedostatku prostředků, nebylo třeba, aby se krajský soud zabýval též otázkou, zda došlo k naplnění druhé podmínky pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s., tj. potřeby zastoupení k ochraně práv stěžovatele. Krajský soud v této souvislosti pouze konstatoval, že stěžovatel netvrdil ani nedoložil, že by zastoupení advokátem bylo třeba k účinné ochraně jeho práv. Poukázal také na skutečnost, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. není stanovena povinnost zastoupení advokátem. Je sice pravdou, že stěžovatel nemá právní vzdělání a pravděpodobně tedy nemá dostatečné znalosti z oboru práva. To však nemění nic na tom, že stěžovateli nemohlo být pro nesplnění zákonných podmínek přiznáno osvobození od soudních poplatků a nemohl mu být tedy ani ustanoven zástupce. Nemá-li stěžovatel sám dostatek znalostí z oboru práva, disponuje dostatečnými prostředky k tomu, aby se v řízení před krajským soudem nechat zastoupit za úplatu práva znalým advokátem. Nejvyšší správní soud tudíž shledal tuto stížní námitku nedůvodnou.

Stěžovatel dále namítal, že napadené usnesení nevyhovuje požadavku předvídatelnosti soudního rozhodování. Krajský soud totiž v posuzované věci rozhodl rozdílně než v řízení vedeném pod sp. zn. 52 Ca 8/2009 před Krajským soudem v Hradci Králové, pobočkou v Pardubicích, jenž přiznal stěžovateli osvobození od soudních poplatků a ustanovil mu k ochraně jeho práv zástupcem advokáta. Nejvyšší správní soud však s touto námitkou nesouhlasí. Princip předvídatelnosti soudního rozhodování, který patří mezi základní předpoklady existence materiálního právního státu, vyžaduje, aby ve skutkově a právně obdobných případech rozhodovaly soudy shodně. V případě, že se soud odchýlí od dosavadní judikatorní praxe, musí své rozhodnutí také řádně odůvodnit, v opačném případě se tím dopustí nepřípustné libovůle (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 2 Afs 47/2004 - 83, publikovaný pod č. 398/2004 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2007, č. j. 5 Afs 132/2006 – 44, www.nssoud.cz). Rozsudky ze dne 19. 8. 2009, č. j. 8 As 20/2009 - 50, ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 As 7/2009 - 114, a ze dne 30. 11. 2009, č. j. 8 Ans 7/2009 - 56, dostupnými na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu, jimiž byly zmítnuty žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, a to z toho důvodu, že se krajský soud bez bližšího odůvodnění v těchto rozhodnutích odchýlil od své ustálené praxe, podle níž byla do té doby odborová organizace, jež podala kasační stížnosti v uvedených věcech, od placení soudních poplatků v celé řadě sporů, které vedla, pod dobu několika let osvobozována a byl jí pro řízení před soudem ustanovován zástupce.

V nyní posuzované věci se však o takový případ nejedná. Stěžovatel nedoložil, že by nyní přezkoumávané rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové bylo odklonem od do té doby ustálené a dlouhodobé judikatorní praxe, podle níž by byl stěžovatel pravidelně od soudních poplatků osvobozován, a to za shodných či srovnatelných skutkových okolností. Stěžovatel předložil pouze kopie usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky Pardubice ze dne 20. 3. 2009, č. j. 52 Ca 8/2009 - 30, a usnesení téhož soudu ze dne 8. 4. 2009, č. j. 52 Ca 8/2009 - 42, která se týkají téže věci, přičemž prvním z těchto usnesení byla stěžovateli ustanovena pro řízení o žalobě advokátka a druhým byla tato advokátka zastupování stěžovatele zproštěna, byla mu ustanovena advokátka jiná a zároveň byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků. Tato dvě rozhodnutí v téže věci ustálenou rozhodovací praxi daného krajského soudu ještě nezakládají, naopak Nejvyšší správní soud

poukazuje v této souvislosti na svůj již zmiňovaný rozsudek ze dne 24. 4. 2009, č. j. 4 Ads 3/2009 - 66, jímž zamítl kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích ze dne 3. 11. 2008, č. j. 53 Cad 7/2008 - 53. Tímto usnesením krajský soud, opět v jiné věci, žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

Navíc z obsahu stěžovatelem předložených rozhodnutí krajského soudu nevyplývá, že by tento soud rozhodoval v obou stěžovatelem zmiňovaných případech za shodných skutkových okolností jako v nyní posuzované věci. V odůvodnění těchto usnesení se krajský soud majetkovými a příjmovými poměry stěžovatele blíže nezabýval a spokojil se s konstatováním, že předpoklady pro osvobození od soudních poplatků byly v daném případě splněny. Jak je však patrné právě z odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2009, č. j. 4 Ads 3/2009 - 66, stěžovatel v uvedené věci vykázal průměrný měsíční příjem ve výši 12 617 Kč, což svědčí o tom, že se jeho příjmy v průběhu času měnily. Jestliže tedy krajský soud posoudil osobní, majetkové a výdělkové poměry stěžovatele podle stavu, jak ho stěžovatel doložil k datu rozhodování krajského soudu, neporušil tím princip předvídatelnosti soudního rozhodování ani jinak nezasáhl do práva stěžovatele na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud shledal také tuto kasační námitku nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud přednostně rozhodl o věci samé, nerozhodoval již o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, z obsahu soudního spisu však plyne, že mu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. května 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu